

Tilburg University

Review of the book *Rationality and religion*

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
1999

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (1999). Review of the book *Rationality and religion: Does faith need reason?*, R. Trigg, 1998, 0631197486. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 53(2), 169-170.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Roger Trigg, *Rationality and Religion: Does Faith Need Reason?*, Oxford, Blackwell, 1997; vi + 226 pp., £14.99, ISBN 0631197486.

Sommige filosofen zijn als Socrates, en beklemtonen dat zij maar een ding zeker weten: dat zij niets zeker weten. Anderen lijken meer op Plato, en denken wij ook in onze `grot' tot aanzienlijke kennis en waarheid kunnen komen (49). Zij die op kentheoretische gronden tot voorzichtigheid manen staan tegenover hen die gegrepen zijn door de waarheid. Roger Trigg, hoogleraar wijsbegeerte te Warwick (UK), behoort zonder enige twijfel tot de laatste categorie: hij heeft een passie voor waarheid, en vindt van die passie (en van de waarheid) te weinig terug bij andere hedendaagse filosofen. Zijn nieuwe boek is gebaseerd op een serie lezingen (de Stanton Lectures te Cambridge), en dat blijkt ook uit de stijl waarin het geschreven is: niet alleen analytisch en scherp, maar ook met een flinke dosis Britse humor en een scheut polemieken. T. is behoudend, maar hij gaat echt in op de posities van hen die andere standpunten innemen (onder wie de Nederlanders W.B. Drees en H.J. Adriaanse), en dat maakt dit boek boeiend. Het is geen monografie, maar een verzameling lezingen; elk van die lezingen heeft een eigen onderwerp, en alle lezingen gaan op een of andere wijze over de verhouding tussen geloof en rede. Aan de orde komen onder meer de plaats van religieuze overtuigingen in het publieke domein, de vraag naar de waarde van sociaal-wetenschappelijke verklaringen van religie, religieus pluralisme (T. verdedigt een exclusivisme), de verhouding van wetenschap en religie (zij hebben het over een en dezelfde werkelijkheid, en kunnen dus – contra het twee-wereldenmodel – wel degelijk met elkaar in conflict komen), de verhouding van religie en geschiedenis/geschiedwetenschap, de mogelijkheid van een religieuze epistemologie, Wittgensteiniaans fideïsme, een pleidooi voor twee vormen van dualisme (lichaam-ziel en God-wereld), de natuurlijke theologie en de mogelijkheid, rationeel te denken over een transcendente God. Door dit alles loopt als rode draad een hartstochtelijk pleidooi voor realisme en voor waarheid. Op deze hoofdpunten is T. argumentatief scherp en – voor mij althans – overtuigend. Tal van andere punten komen minder goed uit de verf, doordat de lezing-vorm te veel behouden is. Wat in een lezing werkt – uitdagende stellingen, vaart, scherpe argumenten, korte statements en retorische wendingen – gaat bij het lezen van een boek soms irriterend werken. Het grootste probleem vind ik wel dat T. heel erg in zwart-wit-termen denkt, waarbij hij slippery-slope-argumenten gebruikt om middenposities af te serveren. Een voorbeeld is de wijze waarop hij in het laatste hoofdstuk Grace Jantzen en de procestheologen behandelt: hun pantheïsme wordt `weerlegd' door het bij te zetten op een hellend vlak vanwaar het afglijdt richting pantheïsme. Waar ik mij zelf vaak het best in wat ik beschouw als genuanceerde middenposities kan vinden, ging ik mij in de loop van dit boek nogal ergeren aan de wijze waarop deze werden weggezet. Deze kanttekeningen nemen niet weg, dat dit boek alleszins het lezen waard is.

Marcel Sarot